

FÖREDRAGSERBJUDANDEN

FAKULTETEN I FÖRSAMLINGARNA

EN DEL AV REFORMATIONSJUBILEET 2017

Församlingarnas fakultet

I denna katalog har vi samlat ett antal ämnen för att göra det lättare för Dig att från församlingens sida fördjupa samarbetet mellan församling och fakultet. Eftersom 2017 är året för reformationsjubileet har vi valt att erbjuda ämnen som knyter an till reformationen. Välkommen att boka våra lärare!

Så här gör du:

- ✓ Kontakta den lärare du vill anlita (kontaktuppgifter finns i sidfoten på aktuell sida).
- ✓ I samråd med aktuell lärare bestäms ämne, omfattning och tidpunkt.
- ✓ Ekonomiska förutsättningar skiftar för anlitan organisation och hos våra lärare (deltidsanställningar, etc). Om möjligt mottar vi ersättning för utlägg och tjänst genom arvodering eller kollekt.
- ✓ I den mån intresse för större arrangemang finns (flera lärare, samarrangemang, etc) kontaktar du expeditionen direkt (kontaktuppgifter nedan).

Välkommen att höra av dig!

Ekmansgatan 3, SE-411 32 Göteborg

Web: *www.ffg.se*

Bankgiro: 622-5387

Tel: 031-778 35 40

E-post: *info@ffg.se*

SWISH: 123 100 84 57 (Ange "FFG")

SA VERKLIGEN LUTHER DET?

Liksom många andra stora personligheter tillskrivs Luther en lång rad bevingade citat och anses vara orsaken till både det ena och det andra. Är det Luthers fel att vi svenskar "går in i väggen"? Frågade Luther verkligen varför djävulen ska ha all rolig musik? Kallade han Jakobs brev för en "halmepistel"? Detta föredrag ifrågasätter sanningshalten i vissa citat, korrigerar andra och sätter några in i sitt rätta sammanhang.

KORSETS TEOLOGI - VAD ÄR DET?

2016 var året då korset aktualiserades i svensk religions- och kulturdebatt, genom bl.a. kampanjen "Mitt kors". Vad skulle Luther ha sagt om den? Det vet vi inte, men han hade mycket att säga om korset. För honom var varje kristen en "korsteolog". Detta föredrag beskriver korsets centrala ställning hos Luther och den roll korset bör ha hos varje kristen, i teori och praktik, i kyrka och samhälle.

Daniel Johansson är lärare i Nya Testamentets exegetik och dogmatik på Församlingsfakulteten sedan 2010. Han disputerade på frågan om Kristi gudom i Markusevangeliet vid Edinburghs Universitet 2012.

"GEMENSAM DEKLARATION" I BIBLISK BELYSNING

Är lutheraner och katoliker eniga om rättfärdiggörelseläran? Numera hävdas ofta att det inte längre finns några egentliga skillnader mellan lutheraner och katoliker i synen på frälsningen eller rättfärdiggörelsen. Som huvudargument understryks att Lutherska Världsförbundet och den romersk-katolska kyrkan undertecknat en "Gemensam deklaration om rättfärdiggörelsen". Den innehåller - menar man - en samsyn som i tillräcklig grad förpliktar båda parterna till ekumenisk enighet. Är Luthers reformation då förbi? Eller är den till sist slutförd? För att ge ett fullödigt svar på sådana och motsvarande frågor måste det ekumeniska dokumentet "Gemensam deklaration om rättfärdiggörelseläran" analyseras i ljuset av Guds ord. Först efter en kritisk granskning och en biblisk bedömning vet vi bättre.

"ALLENÄ" SOM INTE FÖRBLIR ALLENÄ

Den lutherska läran karakteriseras av nyckelbegrepp som alla gör anspråk på att vara unika. Vi har "Skriften allena", "Tron allena", "Nåden allena", "Kristus allena", osv. Också den romersk-katolska kyrkan gör bruk av dessa begrepp. Djupast sett går de fyra nyckelbegreppen tillbaka till Bibelns eget innehåll. Paulus skriver i sitt brev: "*Men nu har utan lagen en rättfärdighet från Gud blivit uppenbarad, en som lagen och profeterna vittnar om (= SKRIFTEN ALLENÄ), en rättfärdighet från Gud genom tro på Jesus Kristus, för alla som tror (= TRON ALLENÄ). Ty här finns ingen skillnad. Alla har syndat och saknar härligheten från Gud, och de står som rättfärdiga utan att ha förtjänat det, av hans nåd (= NÅD ALLENÄ), därför att Kristus Jesus har friköpt dem (= KRISTUS ALLENÄ).*" (Rom. 3:21-24) Kan alla dessa "allena" gälla på samma gång? Vad framgår av Bibeln? Vad säger de lutherska fäderna? Vad menar de romerska katolikerna? Det handlar här om ett helhetsperspektiv på Bibeln, som vi inte undersöker "allena" utan tillsammans!

Timo Laato disputerade i nytestamentlig exegetik med avhandlingen *Paulus und das Judentum* (1991) efter sina studier vid Åbo Akademi (Finland) och vid universitetet i Göttingen (Tyskland). Han är också hum. kand. (bachelor of arts) i grekisk och romersk litteratur. Sedan 1999 har han varit anställd på Församlingsfakulteten.

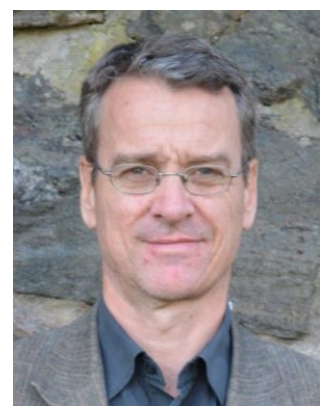
LILLA KATEKESEN - ATT DAGLIGEN LÄRA NYTT

Den kristna tron lever av Guds ord och behöver höra det dagligen på nytt. I Lilla katekesen har Luther samlat centrala bibelord och givit korta förklaringar. Den har kallats en "bruksbok" och är tänkt att vara något långt mera än en bok med information som man kan bli färdig med. Både Lilla katekesens uppbyggnad med sina korta och kärnfulla texter liksom Luthers tankar om dess användningssätt är värt att fördjupa sig i.

EN SJUNGEN REFORMATION. OM LUTHERS PSALMER

Luthers psalmer är koncentrerade och folkliga former av hans reformatoriska upptäckter. Genom sina psalmer har Luthers teologi på ett sätt nått allra längst. Tillsamman med Lilla katekesen hör de till hans mest spridda texter. Men de har också nått längst i betydelsen längst in i hjärtat. Genom sången har evangeliet blivit sjunget in i hjärta och liv. Reformationen omskapade gudstjänstens utformning och församlingens sång fick en helt ny ställning.

Torbjörn Johansson är rektor på Församlingsfakulteten och lektor i systematisk teologi. Han disputerade 1999 vid Lunds universitet på avhandlingen *Reformationens huvudfrågor och arvet från reformationen. En studie i Martin Chemnitz Augustinusreception.*

FÖREDRAGSERBJUDANDE FRÅN FÖRSAMLINGSFAKULTETEN REFORMATIONSJUBILEET 2017

LUTHER - BIBELLÄSAREN SOM FÖRÄNDRADE VÄRLDEN

LUTHER OCH DEN ÖVERRASKANDE REFORMATIONEN

Rune Imberg disputerade 1987 i kyrkohistoria i Lund. Han har därefter tjänstgjort som församlingspräst i Onsala och arbetat som missionär i Kenya. Sedan 1996 har han verkat på Församlingsfakulteten i Göteborg där han tjänstgör som lektor i kyrkohistoria.

LUTHERS ONDA TANKAR OCH KRISTUS

LUTHER OCH DET SJÄLVKLARAS ROLL I HISTORIEN

Fredrik Brosché är docent i kristen idéhistoria (Uppsala universitet 1979) och har bl.a. varit studentpräst i Uppsala, församlingspräst i Göteborg, personalsjälavårdare i Göteborgs stift, och föreståndare för Kyrkans själavårdscentrum. På Församlingsfakulteten är han lärare i själavård och religionspsykologi.

Web: www.ffg.se

Rune direkt:

Web: www.ffg.se

Fredrik direkt:

E-post: info@ffg.se

E-post: rune.imberg@ffg.se

E-post: info@ffg.se

E-post: fredrik@brosche.se

Tel: 031-778 35 40

Tel: 072-325 94 50

Tel: 031-778 35 40

Tel: 031-23 65 53

"FÖRLÅT MIG MINA HEMLIGA BRISTER" - OM SYNDEN

Det vanligaste grekiska ordet för "synd", *hamartia*, förklaras ofta som en bågskytte-term med betydelsen "att missa målet". Samtidigt är synden också en makt över människan och vi syndar också med uppsåt. Gamla testamentets hebreiska använder flera olika ord som kan hjälpa oss att förstå vad synden är. I den gamla bibelöversättningen användes "överträdelse", "missgärning" och "synd" för de tre vanligaste (jmf. Ps 51:4-6). Att förstå något av syndens väsen är viktigt eftersom synden är en verklighet. Det är alltid någon som får "bära synden": offret, förövaren... eller frälsaren.

PREDIKAREN

Predikaren är en fascinerande bok i Gamla testamentet. Den har ofta tolkats helt olika när den lästs av olika människor i olika tider. Någon har sagt att det inte finns någon annan bok i Bibeln där läsarens egen livsinställning påverkar förståelsen i så hög grad. Boken fungerar i hög grad som en spegel. Det är därför fascinerande att följa utläggningshistorien av denna bok. Från den tidiga judiska, via Hieronymus tolkning med ett tydligt förakt för världen (*contemptus mundi*), via reformatorerna som i boken såg en i grunden positiv hållning till världen, fram till vår egen tids tolkningar med fokus på människosyn och kunskapssyn. Hur kan vi läsa denna bok som stundom beskriver tillvaron som *hevel*, "förgänglighet" och stundtals uppmanar oss att "äta dricka och vara glada"?

Johannes Hellberg, T.K., är sedan 2002 adjunkt i Gamla testamentets exegetik och Hebreiska.

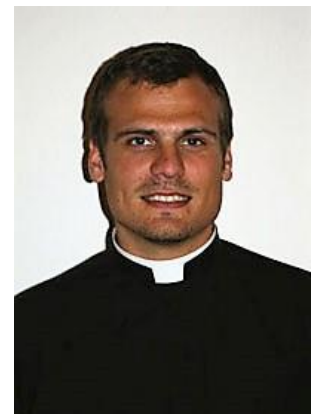
LUTHERS KALLELSELÄRA

Luther utvecklade kallelse läran i sin uppgörelse med klosterväsendet. Även om det är hans kritik som ofta lyfts fram är den banbrytande tankegången att varje enskild människa gör en gudstjänst inom ramen för sina olika kallelser. I vår tid reduceras den kristna tron ofta till det privata livet. Luthers förståelse av människans kallelse gör att tron berör livets alla områden – hela livet! Kallelse läran är en underskattad komponent i luthersk teologi med potential att förnya kyrkans och den enskildes tro 2017.

LUTHERSK SPIRITUALITET

”Spiritualitet” är på svenska ett ganska modernt begrepp, som delvis ersatt det äldre ordet ”fromhet”. Människor tycks i allmänhet ha en positiv inställning till *spiritualitet*, men allt är inte Gud som glimmar. Vad kännetecknar en luthersk spiritualitet eller fromhet? Med Luthers insikter framträder rättfärdiggörelsen som ett teologiskt prisma och nådemedelskristendomen som ett centrum. Framträder en luthersk spiritualitet med potential att vägleda på spiritualitetens område 2017.

Jakob Appell är kaplan på Församlingsfakulteten. Han är tidigare student på Församlingsfakulteten, innehar en Master of Sacred Theology från Concordia Theological Seminary i USA, och är också kyrkoherde i Immanue lförsamlingen, Göteborg.

Välkommen till Församlingsfakulteten!

Församlingsfakulteten i Göteborg

*Teologisk undervisning och forskning
med Bibel och bekännelse som grund
och Guds rikes utbredande som mål*

www.ffg.se